

עין משפט
רז מצוה

מ:

כל שעה פרק שני פסחים

מסורת הש"ס

ק"א א מ"י פ"י מהלכות
כלאים הלכה ט טור
ש"ע ד"ר סתם שא ע"פ
ט:
ק"ב א מ"י פ"ה הל' ט
ח"י הלכה ט טור
ט"ו ע"פ א"ר סתם טו
ט"ז ע"פ ט:
ק"ג ב מ"י פ"ה הל' ט
ט"ז הלכה ט טור
ש"ע א"ר סתם ט"ז
ט"ט ע"פ ט:
ק"ד ד מ"י פ"ה הל' ט
ט"ו ע"פ א"ר סתם ט"ז
ט"ז ע"פ ט:
ק"ה ז מ"י פ"ה הל' ט
ט"ז ע"פ א"ר סתם ט"ז
ט"ז ע"פ ט:
ק"ו ח מ"י פ"ה הל' ט
ט"ז ע"פ א"ר סתם ט"ז
ט"ז ע"פ ט:
ק"ז ט מ"י פ"ה הל' ט
ט"ז ע"פ א"ר סתם ט"ז
ט"ז ע"פ ט:

(א) ע"י סה: מנה סה:
(ב) ע"י מוספות חז"ל לה:
ס"ה ע"י מוספות (א) ומוספות
מ"י כ"ב: ד"ה מ"י, ומוספות
(ד) שנת מה: ס"ה ז"ל
(ה) ומוספות ס"ה ז"ל
(ו) ומוספות ס"ה ז"ל
(ז) ומוספות ס"ה ז"ל
(ח) ומוספות ס"ה ז"ל
(ט) ומוספות ס"ה ז"ל
(י) ומוספות ס"ה ז"ל
(יא) ומוספות ס"ה ז"ל
(יב) ומוספות ס"ה ז"ל
(יג) ומוספות ס"ה ז"ל
(יד) ומוספות ס"ה ז"ל
(טו) ומוספות ס"ה ז"ל
(טז) ומוספות ס"ה ז"ל
(יז) ומוספות ס"ה ז"ל
(יח) ומוספות ס"ה ז"ל
(יט) ומוספות ס"ה ז"ל
(כ) ומוספות ס"ה ז"ל

הגהות הב"ח

(א) ע"י כ"ר יחיאל לרנא כנ"ד
ש"כ וכו' לא יעשה
מדרש למחר כ"ל:
(ב) ע"י ד"ה א"ר סתם וכו'
ש"ה יורה בקצרה כ"ל
ומיבט על נחמק:

לעני רש"י

א"ר סתם וכו' ומוספות
מ"י כ"ב: ד"ה מ"י, ומוספות
(ד) שנת מה: ס"ה ז"ל
(ה) ומוספות ס"ה ז"ל
(ו) ומוספות ס"ה ז"ל
(ז) ומוספות ס"ה ז"ל
(ח) ומוספות ס"ה ז"ל
(ט) ומוספות ס"ה ז"ל
(י) ומוספות ס"ה ז"ל
(יא) ומוספות ס"ה ז"ל
(יב) ומוספות ס"ה ז"ל
(יג) ומוספות ס"ה ז"ל
(יד) ומוספות ס"ה ז"ל
(טו) ומוספות ס"ה ז"ל
(טז) ומוספות ס"ה ז"ל
(יז) ומוספות ס"ה ז"ל
(יח) ומוספות ס"ה ז"ל
(יט) ומוספות ס"ה ז"ל
(כ) ומוספות ס"ה ז"ל

רבינו חננאל

בכ"ח ש"י דקדים
ובכ"ט ל"ה ולא אתי ל"י
חומצא ונוקמה מאן ל"י
אומר ר' יוסי דאמר שור
בחומץ וזומץ עומתו, ולא
דחזקו איכור דאמר ר' יוסי
בחומץ לבדו שצומת, אבל
על ידי תערובת סוף וחומץ
מי קאמר, עי"ל אמר ב"ר
וחומץ פקודים חזרי
כן הבל אסור לטולל משום
הרחוק אסור, כגון
שאריות לגווי הרחוק כן
הכרס שלא האכל מן
החומץ, ונוקמה מאן ל"י
החומץ קמה לתוך חרוסת,
ולא לתוך החרדל, ואם נתן
לתוך החרדל יאכל מ"ל
דרי"מ אומר, אבל לתוך
חרוסת דברי הכל ישרף
מ"ל, ונ"א נמי הכי אין
נותנין קמה לתוך חרוסת,
ואם נתן ישרף מ"ל, לתוך
החרדל ר' מאיר אומר
ישרף מ"ל, וחכמים
אומרים יאכל מ"ל, ואמר
רב נתנן אומר שמואל
הלכה בחכמים, אין
מבשלין הפסח במשקין
ולא בפי פירות, אבל סתם
אחר ומבשלין אותו בהם.

מנקהא ליה אימיה. חייזן ממחלת קציר לנורך הפסח וענדל להו
שימור מעיקרה: כצ"ל. מלל עריבה או עריבות הרבה ומנויעתן
לנדס לנורך הפסח: חישא. שם הנהר. טבעה קודם הפסח והיו
בה חייזן: שארז בו חוט של כלאים ואינו ניכר:
הרי זה לא ימכרו לנכרי. דהואיל
ואין כלאים שבו ניכרים אחי לזבוגי
האי נכרי לישאל לביש להו יושאל
ולאו אדעמיה: ולא יעשנו מרדעס
לחומר. דילמא הדר שקיל ליה מהתם
ומפרו בחדת מנגדיו: אבל עושה
אוסו פכריבין למת. דמהתם תו לא
שקיל ליה דגדי המת אסורין בנאה
ומת אין מלות נוהגות בו דכתי' במתים
מפשיטו מין שמת אדם נעשה חפשי מן
המלות (שנת ג' ג' וכו' חייזן חייזן כיון דלא
מיכר חייזן דידהו וכו' חייזן נכרי
והדר מצינן להו לישאל: ק"ה ק"ה.
ק"ז ל"ה וק"ז ל"ה ולא הרבה ל"ה א':
מולן. בקמה קרי מליה כשומטין
קמה לתכשיל: ואחר כך נותן את
החומץ. ל"ה חומץ מניחו להחמץ
לפי שמשבילו: ויש אומרים אף נותן
חומץ. תמלה ד"ה על גב דחומץ ככר
מעורב בתכשיל הוא ממשל את היתון
כדכתיב: שפעסינן. מעל האור מחומץ
ערב שנת ע"ש חייזן: לא ין לכותן
סבלין. דכלי ראשון ממשל ונמלא ממשל
תכלין בשנת: לתוך הקערה. דכלי
שני אינו ממשל: לכל הוא נותן. לכל
מיני מאלל הוא יתן תכלין בכלי שני
חוק מדבר שיש בו חומץ וזכר שהחומץ
מבשלין ואע"ג שקדס: הני מילי
בעיניה. כשהחומץ נעין אצל כשהוא
מעורב בתכשיל אין כמו חוק: אלא זה
ואחד אסור. בין חומץ תמלה בין חומץ
בסוף אסור: לנורדקאי. תמומין:
בחסמי. קמהא דלכשווא: כדוכחא
דשכיתו עבדי. כגון כי ריש גלותא
שהעבדים מזולין בדבר אסור יומר
ויומר: מתני' חרוסת. אייגרו"ס ויש
בו חומץ ועשו וטבל בו כשר ורגלים
למת בו קמה וכל דבר שמקהה את
טעמו וקמה לאחר זמן מחמץ ומקהה
את העטם: אין ממשלין. דכתיב
(שמות י"ב) אל תאכלו ממנו לא ובל
מנושל וגו': לא במשלין: אע"ג דכתיב
במים ועממא מפרש בגמרא (מ"א). ס"ן.
בשעת ללייתו: ומעבילין. בשעת
אכלתו: מי שמישו של תפוח.
שמגנן בו ל"ה בשעה שאור עורך
ומקטף את המלה ישפכו:
ג' מחלוקת. דש"ר ליה תנא
קמה לאוכלו מ"ד בנותן
לחוקת

כגון שאבד בו כלאים.
פירוט בו כלאים חוט אדם
ואין מקומו ניכר (ע"י ס"ה)
שלא היה אמר חוט אדם
כנגד השתמט נחמק וכו'
(ד"ה ס"ה). שהעביר.
מן האור. מותרות. בין
השפחה. לא יתן לחומץ
תכלין. מהשתתף. דכלי
האין לא יתן שיהיה משל
(שנת ג' ג' וכו' חייזן חייזן כיון דלא
מיכר חייזן דידהו וכו' חייזן נכרי
והדר מצינן להו לישאל: ק"ה ק"ה.
ק"ז ל"ה וק"ז ל"ה ולא הרבה ל"ה א':
מולן. בקמה קרי מליה כשומטין
קמה לתכשיל: ואחר כך נותן את
החומץ. ל"ה חומץ מניחו להחמץ
לפי שמשבילו: ויש אומרים אף נותן
חומץ. תמלה ד"ה על גב דחומץ ככר
מעורב בתכשיל הוא ממשל את היתון
כדכתיב: שפעסינן. מעל האור מחומץ
ערב שנת ע"ש חייזן: לא ין לכותן
סבלין. דכלי ראשון ממשל ונמלא ממשל
תכלין בשנת: לתוך הקערה. דכלי
שני אינו ממשל: לכל הוא נותן. לכל
מיני מאלל הוא יתן תכלין בכלי שני
חוק מדבר שיש בו חומץ וזכר שהחומץ
מבשלין ואע"ג שקדס: הני מילי
בעיניה. כשהחומץ נעין אצל כשהוא
מעורב בתכשיל אין כמו חוק: אלא זה
ואחד אסור. בין חומץ תמלה בין חומץ
בסוף אסור: לנורדקאי. תמומין:
בחסמי. קמהא דלכשווא: כדוכחא
דשכיתו עבדי. כגון כי ריש גלותא
שהעבדים מזולין בדבר אסור יומר
ויומר: מתני' חרוסת. אייגרו"ס ויש
בו חומץ ועשו וטבל בו כשר ורגלים
למת בו קמה וכל דבר שמקהה את
טעמו וקמה לאחר זמן מחמץ ומקהה
את העטם: אין ממשלין. דכתיב
(שמות י"ב) אל תאכלו ממנו לא ובל
מנושל וגו': לא במשלין: אע"ג דכתיב
במים ועממא מפרש בגמרא (מ"א). ס"ן.
בשעת ללייתו: ומעבילין. בשעת
אכלתו: מי שמישו של תפוח.
שמגנן בו ל"ה בשעה שאור עורך
ומקטף את המלה ישפכו:
ג' מחלוקת. דש"ר ליה תנא
קמה לאוכלו מ"ד בנותן
לחוקת

מקטף את המלה ישפכו:
ג' מחלוקת. דש"ר ליה תנא
קמה לאוכלו מ"ד בנותן
לחוקת

לא יעשנו מרדעת לחומר. אומר ר"י דדוקא ככלאים אכזבים
אסור לעשות מהן מרדעת שמה יעשנו טלא על בגדו ולא
זכר נמי שלא יגע בצשרו אבל ככלאים ידועים שרי כדאמרין במסכת
כלאים (פ"ט מ"ד) מרדעת החומר אין זה משום כלאים ומומר
לעשות מהן כר וכסת ובלנד שלא יגע
בצשר אע"ג דאמרין בפ"ק דליה
(דף י"ב) אפי' עשר מלעות וז' על גב
זו אסור שמה תכרך לו יומא על צשרו
שמה כר וכסת ומרדעת אין רגילין
ליכרך כל כך:
אבל עושהו חברבין אמת. וא"ת
הוא איכא לועג לרש וגו'
ובפרק התכלת (מנחות דף מה). אמר
רב עובי דר קיסנא אמר שמואל כלי
קוספא חייבין בליית (אמר רב) ומודה
שמואל בוקן שעשה לכבודו שפטורה
והואיל שמה דלא רמינ ליה משום
לועג לרש ומהאי טעמא נמי לא יעשה
כלאים למת ואומר ר"ת דליית שקולה
כנגד כל המלות לכך איכא לועג לרש
טפי כדאמרין בהתכלת (שם דף מג).
וכרסת את כל מלות ר' מלמד שקולה
ליית כנגד כל המלות והא דאמר צ'י'
מני שמתו (בבב"ב דף י"א). רבי חייל
ורבי יגמל הווי שקלי ואולי בבית
הקדושת הוי שרדא תכלת דרבי יומן
אמר ליה ר' חייל דלייה שלא יאמרו
למחר בלית אללנו והויס מלעיגים
אומנו ואף על גב דמתים נמי יש להם
ליעוג לפי שמרלאן עלמין כמלוין במלות
האין מלווין ואינו דומה מלויה
ועושה למי שאין מלויה ועושה ומה
קוספיריס בזמן הזה מעלימות של מתים
סומקין אלא דתינא בטעמא שמחת
(פ"י) אלא שאלו כן בעיית ליה לכוני
יקברויה תת מרגלותיו של אבא
והמירו תכלת מפלוטיו וכמה דברים
אזו סומקין על ספרים חלוצים ומימין
גמרא שלט דכפרת תכלת דמגילה ודף
לא) אמר' ר' חיה חושב אל שחל להיות
בשנת מפטירין חדשים ומועדיכם
דהיינו חזון ישיבה ואלו מפטירין
השמים כפאי וכן הוא בפסיקתא וצפ"ר
דמל אנו קורין בעתות של אע"ג
ותנן במגילה (ג"ס ע"ה) שקורין
תענית בקלות וזכרות ואין סומקין
על מס' סופרים (פ"י ס"ה):

מותרות. בין
השפחה. לא יתן לחומץ
תכלין. מהשתתף. דכלי
האין לא יתן שיהיה משל
(שנת ג' ג' וכו' חייזן חייזן כיון דלא
מיכר חייזן דידהו וכו' חייזן נכרי
והדר מצינן להו לישאל: ק"ה ק"ה.
ק"ז ל"ה וק"ז ל"ה ולא הרבה ל"ה א':
מולן. בקמה קרי מליה כשומטין
קמה לתכשיל: ואחר כך נותן את
החומץ. ל"ה חומץ מניחו להחמץ
לפי שמשבילו: ויש אומרים אף נותן
חומץ. תמלה ד"ה על גב דחומץ ככר
מעורב בתכשיל הוא ממשל את היתון
כדכתיב: שפעסינן. מעל האור מחומץ
ערב שנת ע"ש חייזן: לא ין לכותן
סבלין. דכלי ראשון ממשל ונמלא ממשל
תכלין בשנת: לתוך הקערה. דכלי
שני אינו ממשל: לכל הוא נותן. לכל
מיני מאלל הוא יתן תכלין בכלי שני
חוק מדבר שיש בו חומץ וזכר שהחומץ
מבשלין ואע"ג שקדס: הני מילי
בעיניה. כשהחומץ נעין אצל כשהוא
מעורב בתכשיל אין כמו חוק: אלא זה
ואחד אסור. בין חומץ תמלה בין חומץ
בסוף אסור: לנורדקאי. תמומין:
בחסמי. קמהא דלכשווא: כדוכחא
דשכיתו עבדי. כגון כי ריש גלותא
שהעבדים מזולין בדבר אסור יומר
ויומר: מתני' חרוסת. אייגרו"ס ויש
בו חומץ ועשו וטבל בו כשר ורגלים
למת בו קמה וכל דבר שמקהה את
טעמו וקמה לאחר זמן מחמץ ומקהה
את העטם: אין ממשלין. דכתיב
(שמות י"ב) אל תאכלו ממנו לא ובל
מנושל וגו': לא במשלין: אע"ג דכתיב
במים ועממא מפרש בגמרא (מ"א). ס"ן.
בשעת ללייתו: ומעבילין. בשעת
אכלתו: מי שמישו של תפוח.
שמגנן בו ל"ה בשעה שאור עורך
ומקטף את המלה ישפכו:
ג' מחלוקת. דש"ר ליה תנא
קמה לאוכלו מ"ד בנותן
לחוקת

לחוקת

לחוקת

לחוקת

לחוקת

לחוקת

לחוקת

לחוקת